

Kurslitteratur: Perspektiv på skola, utbildningens styrning och organisation 7,5 hp (976G02)

Nedan presenteras kurslitteraturlistan för UK 2: *perspektiv på skola, utbildningens styrning och organisation*. Den består dels av litteratur som ni behöver införskaffa själva, dels av litteratur som antingen finns på LISAM i samband med kursstart eller som ni kan ladda ner själva.

Litteraturlistan är uppdelad i tre delar.

I den första delen "Litteratur" presenteras de böcker och artiklar som på olika vis är bärande för kursen.

I den andra delen av kurslitteraturlistan, "Resurser till stöd för resonemang och reflektion utifrån styrdokument" finns litteratur som primärt syftar till att vara ett stöd för er att uppnå två lärandemål i kursen. Dessa mål är de som handlar om att **resonera** kring skolans värdegrund i relation till lärares arbete och elevers rättigheter i skolan, och att **reflektera över** hur styrdokumentens skrivningar relaterat till vissa begrepp **kan beaktas** i undervisningen (lärandemål 4 och 5 i kursplanen). Tanken är inte att ni ska behöva plöja igenom samtliga av de titlarna under den rubriken "från pärm till pärm", utan snarare göra nedslag i den litteraturen och hitta relevanta exempel och delar som ni kan använda i era reflektioner och resonemang.

I den tredje delen, referenslitteratur, finns förslag på fördjupningslitteratur för den som vill förkovra sig ytterligare. Referenslitteraturen utgör inte obligatoriskt litteratur.

Litteratur

Dahlstedt, Magnus och Olson, Maria (2013). *Utbildning, demokrati och medborgarskap*. Gleerups.

- Del av kapitel 4 1990-talet-En svensk modell i brytningstid (8 sidor) Tillgänglig via LISAM

Gustavsson, Maria & Köpsén, Susanne (2018). *Yrkesutbildning: mellan skola och Arbetsliv*. Studentlitteratur.

- Inledning
- Kapitel 2 Yrkesutbildning i ett nutidshistoriskt perspektiv

Köpsén, Susanne (2019). *Lära till yrkeslärare* (2 uppl.). Studentlitteratur.

- Kapitel 4 Yrkesutbildning och styrdokument

Linde, Göran (2021). *Det ska ni veta! en introduktion till läroplansteori!* Studentlitteratur.

- Kapitel 1 Läroplaner och undervisning
- Kapitel 2 Formulering av läroplaner (Enbart från Koder för stoffurval s 42 och framåt.)
- Kapitel 3 Transformerande av läroplaner
- Kapitel 7 Gällande läroplaner för den svenska skolan
- Kapitel 8 Yrkesutbildning och kurser

Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger & Liberg, Caroline (2020) *Lärande, skola, bildning: en grundbok för lärare*. (5 uppl.). Natur & Kultur.

- Kapitel 3 En utbildning för alla - skolan expanderar.

- Kapitel 4 Det livslånga lärandet - att utbilda för ett kunskapssamhälle.
- Kapitel 8 Läroplansteori och didaktik - framväxten av två centrala områden.
(Bortse från avsnitt om historia. Fokusera på inledning, delar om rationell läroplan, yrkesutbildning samt avslutningen från avsnittet om utbildningsforskning.)
- Kapitel 19 Styrningen av den obligatoriska skolan - mellan stabilitet och förändring.
- Kapitel 20 Skolans lagar och förordningar - det legala ramverket.
- eller motsvarande kapitel i tidigare upplagor av boken.

Nilsson, Marco (2019). *Juridik i professionellt lärarskap: lagar och värdegrund i den svenska skolan*. Fjärde upplagan. Gleerups.

- Delar av Kapitel 13 Demokratiuppdraget och värdegrund. Tillgänglig via LISAM

Quennerstedt, Ann, Thelander, Nina & Hägglund, Solveig (2023) *Barns och ungas rättigheter i utbildning*. Gleerups.

Rosvall, Per-Åke, Ledman, Kristina., Nylund, Mattias & Rönnlund, Maria. (2020). *Yrkesämnen och skolans demokratiuppdrag*. Gleerups.

- Kapitel 1 Yrkesämnen och skolans demokratiuppdrag – en introduktion
- Kapitel 2 Historiska perspektiv på yrkesutbildning och demokrati
- Kapitel 3 Läroplanen i kritisk belysning: Vilken kunskap för vilka elever
- Kapitel 5 Yrkesämnena, pedagogiska koder och medborgarfostran

Resurser till stöd för resonemang och reflektion utifrån styrdokument

Hållbar utveckling

Bladh, Daniel & Holmqvist, Diana (2024). *Undervisning och lärande för hållbarhet i högre utbildning: Rapport om ett utvecklingsarbete med några praktiska exempel. Studier av vuxenutbildning och folkbildning nr 11*. <https://doi.org/10.3384/9789180755009> Tillgänglig via LISAM.

- Hållbarhetskompetenser

Bränberg, Agneta, Holmgren, Ulf & Wester, Maria (2020). *Att undervisa för hållbar utveckling*. Studentlitteratur AB. Tillgänglig via LISAM.

- Kapitel 1: Hållbara kunskapsbegrepp s. 17–31

Gustavsson, Susanne, Henning Loeb, Ingrid, & Kvarnemo, Charlotta (2018). Lärande för hållbar utveckling i yrkeslärarutbildning. *Nordic Journal of Vocational Education and Training*, 8(3), 19–35. <https://doi.org/10.3384/njvet.2242-458X.188319> Tillgänglig via LISAM.

Skolinspektionen (2023). *Skolors arbete med lärande för hållbar utveckling: att ge elever handlingskompetens för de stora utmaningarna*. <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/nyheter/skolors-arbete-med-larande-for-hallbar-utveckling/>

- Inledning
- Avslutande diskussion

Skolverket. Hållbar utveckling på tekniskt inriktade yrkesprogram

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/hallbar-utveckling-pa-tekniskt-inriktade-yrkesprogram>

Skolverket. Utveckla undervisningen inom lärande för hållbar utveckling
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/utveckla-undervisningen-inom-larande-for-hallbar-utveckling#h-Utbildninginomlarandeforhallbarutveckling>

Jämlikhet och jämställdhet

Skolforskningsinstitutet (2024). *Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen* Skolforskningsinstitutets systematiska forskningssammanställningar. Tillgänglig via LISAM

- Sammanfattningen
- Kapitel 1 Varför en systematisk översikt om aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen?
- Kapitel 3 Resultat
- Kapitel 4 Diskussion och slutsatser

Skolverket. Aktivt jämställdhetsarbete i skolan.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/aktivt-jamstalldhetsarbete-i-skolan>

Skolverket. Fyra jämlikhetsprinciper och olika sätt att se på likvärdighet.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/fyra-jamlikhetsprinciper-och-olika-satt-att-se-pa-likvardighet>

Värdegrund

Skolforskningsinstitutet (2024). *Att lära demokrati: lärarens arbetssätt i fokus*. Skolforskningsinstitutets systematiska forskningssammanställningar. Tillgänglig via LISAM

- Sammanfattningen
- Kapitel 1 Varför en systematisk översikt om Skolans demokratiuppdrag?
- Kapitel 3 Undervisningsmetoder
- Kapitel 4 Lärmiljö
- Kapitel 5 Slutsatser och diskussion

Skolverket. Arbeta med skolans värdegrund.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/arbeta-med-forskolans-och-skolans-vardegrund>

Skolverket. Barnkonventionen i skolan. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/barnkonventionen>

Skolverket. Elevers rätt till delaktighet och inflytande

<https://www.skolverket.se/download/18.650401fb18ea6d888189/1712237628952/1.%20Elevers%20r%C3%A4tt%20till%20delaktighet%20och%20inflytande.pdf>

Skolverket. Stärk elevers delaktighet och inflytande i utbildningen

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/vardegrund-och-arbetsmiljo/stark-elevers-delaktighet-och-inflytande-i-utbildningen>

Styrdokument

Skollagen (2010:800). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

Gymnasieförordning (2010:2039) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/gymnasieforordning-20102039_sfs-2010-2039/

Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20111108-om-vuxenutbildning_sfs-2011-1108/

Läroplan för gymnasieskolan.

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan>

Läroplan för vuxenutbildningen

<https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-gymnasial/laroplan-for-vux-och-amnesplaner-for-komvux-gymnasial>

Samt ämnesplan/er för gymnasieskolan och för de ämnen du kommer att undervisa i. Du kan hitta relevant ämnesplan på: <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan>

Skolverket. Så använder du ämnesplanerna.

<https://www.skolverket.se/download/18.448bfd0a176f26f0b14908/1611915520268/pdf7653.pdf>

Referenslitteratur

Colnerud, Gunnel (2014). *Skolans juridifiering – Om styrning av lärarprofessionen*. Skola och samhälle. Tillgänglig via LISAM

Dahlstedt, Magnus och Olson, Maria (2013 eller 2019). *Utbildning, demokrati och medborgarskap*. Gleerups.

Förenta nationerna (FN). *Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna*. Tillgänglig via LISAM

Fejes, Andreas, Muhrman, Karolina & Nyström Sofia (Red). *Om vuxenutbildning och vuxnas studier: en grundbok*. Liber

- Kapitel 3 Vad är yrkeshögskola?
- Kapitel 15 Styrning och granskning av kommunal vuxenutbildning.

Ringarp, Johanna & Nihlfors, Elisabet (2022). *Styrning och ledning av svensk förskola och skola*. Gleerups

Runesdotter, Caroline (2019). *Juridifiering i skolan – möjligheter och risker*. Tidskriften Vägval i skolans historia. Tillgänglig via LISAM

UNICEF Barnkonventionen. <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>